

ინფორმაცია

ქ. რუსთავში შპს „სულფეკოს“ გოგირდმკვას საწარმოს (ძირითადი არაორგანული ნაერთების წარმოება) მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე შემოსული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ

№	შენიშვნების და წინადადებების ავტორები	შენიშვნების და წინადადებების შინაარსი	პასუხი
1	<ul style="list-style-type: none"> ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია; საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>ანგარიშის თანახმად ტექნოლოგიურ პროცესში უსაფრთხოების ნორმები და რეაგირების გეგმა არ არის მკაფიოდ გაწერილი. არასაკმარისადაა შესწავლილი აღნიშნული საწარმოს ურთიერთქმედება მოსამღვრე საწარმოებთან აგმოსფერული ჰაერის მოსალოდნელი დაბინძურების კუთხით. საჭიროა, მთელს ტერიტორიაზე არსებული საწარმოების ერთობლივი საავარიო გეგმა და ერთობლივი რისკების შეფასების ანგარიში.</p>	<p>შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მანგანუმის ოქსიდის საწარმოსა და შპს „სულფეკოს“ გოგირდმკვას საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესები სრულიად განსხვავებულია. როგორც შპს „სულფეკოს“ გოგირდმკვას საწარმოს გზშ-ის ანგარიშშია მოცემული, საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე აგმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედების შეფასება შესრულებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი 500 მ-იან ნორმირებულ ზონაში მდებარე საწარმოების (შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯია“, სს „რუსთავის ამოტი“) ემისიების გათვალისწინებით. პროგრამული გაანგარიშების და მავნე ნივთიერებათა გავრცელების მოდელირების შედეგების მიხედვით 500 მ-იანი ნორმირებული ზონის საზღვარზე და შესაბამისად უახლოესი საცხოვრებელი ზონების საზღვრებზე მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციები, არ აღჭარბებს მღვრულად დასაშვებ ნორმებს. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმო აღჭურვილი იქნება თანამედროვე ტექნოლოგიური დანადგარებით და თუ გავითვალისწინებთ, რომ წარმოდგენილი ტექნოლოგიის მიხედვით გოგირდმკვას წარმოება ხდება სრული დახურული ციკლით, გოგირდის დიოქსიდის აგმოსფეროში გაფრქვევის რისკი მინიმალურია. რაც შეეხება მზა პროდუქციას, გოგირდმკვას რემერჯუარების განთავსება იგეგმება</p>

			<p>სარეზერვუარო პარკის ტერიტორიაზე, რომლის ძირი დაფარული იქნება ბეგონის საფარით და შემოიზღუდება ბეგონის კედლით. გამომდინარე აღნიშნულიდან, რეზერვუარის სრულად დაზიანების და ავარიული დაღვრის შემთხვევაშიც კი ტერიტორიაზე გოგირდმჟავას გავრცელების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს. საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციებიდან შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს ხანძრის ინციდენტებს, რაც დაკავშირებული იქნება არასასიამოვნო სუნის გავრცელებასთან. გოგირდის საწყობი, სადაც არსებობს ხანძრის ინციდენტის შედარებით მომეტებული რისკი აღჭურვილი იქნება სახანძრო სიგნალიზაციით და ხანძარქრობის ავტომატური სისტემით. გამომდინარე აღნიშნულიდან, საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ხანძრის გაჩენის და გავრცელების რისკი მინიმალურია. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის მიხედვით, განსაზღვრულია საწარმოში შესაძლო ავარიული სიტუაციების სახეები, მათი პრევენციის და შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებები. ამასთან, გეგმაში ავარიის მასშტაბების შესაბამისად განხილულია რეაგირების სხვადასხვა სცენარები (იხილეთ ცხრილი 12.1.4.1.) რომლის მიხედვით, მე-2 და მე-3 ღონის ინციდენტების დროს (რაც პრაქტიკულად გამორიცხულია) ჩართული იქნება მოსაზღვრე საწარმოების და ქ. რუსთავის შესაბამისი სამსახურების საშუალებები. გეგმაში მოცემულია, ასევე ავარიული სიტუაციების შეტყობინების სქემა, რაც ითვალისწინებს როგორც მიმდებარე უახლოესი საწარმოების შეტყობინებას, ასევე სხვა ყველა დაინტერესებული მხარის ინფორმირებას.</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია; 	<p>ანგარიშის მიხედვით ნელლელის დასახელებაში მითითებულია (გოგირდმჟავას წარმოებისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს: გოგირდი,</p>	<p>შპს „სულფეკოს“ გზმ-ის ანგარიშის არცერთი პარაგრაფი არ შეიცავს მსგავსი შინაარსის ტექსტს. საწარმოს გზმ-ის ანგარიშში შენიშვნაში მოცემული</p>

	<ul style="list-style-type: none"> საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>ლითონების სულფიდები და სულფატები, (მაგალითად მირაბილიტი საქართველო, საგარეჯო), გოგირდწყალბადი, თბოელექტროსადგურებიდან გამოშვებული გაზები და ა.შ.) ვფიქრობთ, აქაც უნდა განხილულიყო ალტერნატივები.</p>	<p>ჩანაწერი არ არსებობს. როგორც გვმ-ის ანგარიშის 4.1.1 პარაგრაფშია მოცემული „საპროექტო გოგირდმჟავას საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის მთავარ ნედლეულს წარმოადგენს გოგირდი და შესაბამისად დამატებითი სხვა ნივთიერებების გამოყენება არ არის საჭირო“.</p>
3	<ul style="list-style-type: none"> ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია; საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>სს „რუსთავის ამოგის“ და შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მიმდინარე საქმიანობის მოწყობილობის ჩამონათვალში არ არის ნახსენები ჟანგბადის წარმოების საამქრო, თუმცა გოგირდმჟავას წარმოების პროცესში ჟანგბადი ერთერთ მთავარ როლს ასრულებს, რაც ასახულია ტექნოლოგიური პროცესის აღწერაში: ჟანგბადის ხარჯი - 1235.4კგ/სთ. თუ საშუალო წარმადობა თვეში შეადგენს 900 ტ, მაშინ გოგირდის საშუალო ხარჯი (1ტ H₂SO₄ = 0.33ტ S) შეადგენს 297ტ და არა 600ტ, როგორც მოცემულია ტექნიკურ-ეკონომიკურ დასაბუთებაში.</p>	<p>აღნიშნულთან დაკავშირებით გაცნობებით, რომ გვმ-ის ანგარიშის მიხედვით, შპს „სულფეკოს“ ტექნოლოგიური ციკლი არ გულისხმობს ჟანგბადის საამქროს მოწყობას, საჭირო რაოდენობის ჟანგბადი ტექნოლოგიურ ხაზს მიეწოდება აგმოსფერული ჰაერის სახით სპეციალური ვენტილატორების საშუალებით. გოგირდმჟავას დამზადებისთვის საჭირო ჟანგბადის მიღება ხორციელდება ტექნოლოგიურ პროცესში, შემდეგი სქემით: ჰაერი შეიწოვება აგმოსფეროდან ვენტილატორების საშუალებით, გაივლის აბსორბციის კოლონას სინესგის მოსამორებლად (სინესგე შორდება კონცენტრირებული გოგირდმჟავით), რის შემდეგაც მშრალი ჰაერი მიეწოდება დაწვის ლუმელში გამდნარ გოგირდთან სარეაქციოდ. ჟანგბადის საამქრო არც ტექნოლოგიური დანადგარების ჩამონათვალში (გვმ-ის ანგარიშის პარაგრაფი 4.1.2., ცხრილი 4.1.2.1.) ან ტექნოლოგიურ სქემაზე მოცემული არ არის. რაც შეეხება სს „რუსთავის ამოგის“ მიმდინარე საქმიანობების ჩამონათვალს, გვმ-ის ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდგომში კუმულაციური ზემოქმედების რისკების შეფასების მიზნით, კერძოდ: სს „რუსთავის ამოგის“ აღნიშნული საამქროების ემისიის წყაროების გაფრქვევები გათვალისწინებულია როგორც ფონური მდგომარეობა, რაც სავალდებულოა კანონმდებლობის მიხედვით. რაც შეეხება შენიშვნაში</p>

			<p>მოცემულ, გოგირდის ხარჯის გაანგარიშებას, როგორც გზმ-ის ანგარიშის 4.1 პარაგრაფშია მოცემული, საწარმოს პროექტის მიხედვით, საწარმოს წარმოება იქნება 60 ტ/დღ, რაც წლის განმავლობაში შეადგენს 18 000 ტ. (წელიწადში 7200სთ/300დღე/10თვე) თუ გავითვალისწინებთ, რომ 1 ტ გოგირდმჟავას წარმოებისათვის საჭირო გოგირდის რაოდენობა შეადგენს 0.33 ტ-ს, შესაბამისად დღის განმავლობაში საჭირო იქნება 19.8 ტ, ანგარიშისათვის აღებულია 20 ტ/დღ. წლის განმავლობაში გამოყენებული გოგირდის რაოდენობა კი შეადგენს 5940 ტონას. თვეში წარმოებული პროდუქციის რაოდენობა შეადგენს 1800 ტონას და არა 900 ტონას, როგორც ეს შენიშვნაშია მოცემული. თვის განმავლობაში გამოყენებული გოგირდის რაოდენობა იქნება 594 ტ და არა 297 ტ.</p>
4	<ul style="list-style-type: none"> ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერი საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>იმ შემთხვევაში, თუ საწარმოს გერიტორიაზე განხორციელდება ბიგ-ბეგების გაწმენდა ჰაერის ჭავლით, საჭირო იქნება სპეციალური უბნის ორგანიზება და ციკლონის მონტაჟი, რათა ამოყრილი ნარჩენები არ გაიფრქვეს ატმოსფეროში. თუ შპს „სულფეკო“ გოგირდმჟავის საწარმოო პროცესი იქნება სრულიად დამოუკიდებელი შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მანგანუმის ოქსიდის საწარმოო პროცესისგან და შესაბამისად ამ ორ საწარმოს ერთმანეთთან არანაირი ფუნქციური კავშირი არ ექნება, საჭირო იქნება ენერგო მაგარებლების და წყლის ხარჯის აღრიცხვის მოწყობილობა და პასუხისმგებელი პირის დანიშვნა.</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, „პირველ ეტაპზე მყარი გოგირდი საგვირთო მანქანებით ან დიდი ტომრებით შემოდის და ნაყარის სახით საწყობდება საწყობში“. აღნიშნული დიდი ტომრების გაწმენდა მოხდება გოგირდის საწყობში მათი დაცლის პროცესში და ამისათვის ცალკე სათავსის მოწყობა დაგეგმილი არ არის. საწყობში გოგირდის დაცლის პროცესში წარმოქმნილი ემისიების გაანგარიშება მოცემულია გზმ-ის ანგარიშში და ასახულია მდგ-ის ნორმების პროექტში. შპს „სულფეკო“ არის შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ შვილობილი კომპანია, რომლის სრული 100% წილი შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ ეკუთვნის, ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ ორივე საწარმოს ფუნქციონირებისათვის საჭირო წყლის და ენერგო ხარჯის აღრიცხვა მოხდება დამოუკიდებლად.</p>
5		<p>როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ 900 ტ გოგირდმჟავას მისაღებად თვეში, საჭიროა 297 ტ გოგირდი, აქედან</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშის 4.1.1. პარაგრაფში დაშვებულია მექანიკური შეცლომა, წლის განმავლობაში გამოყენებული გოგირდის რაოდენობა 180 000 ტ-ის</p>

<ul style="list-style-type: none"> ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია; საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დელამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>გამომდინარე წელიწადში საჭირო იქნება 3564 ტ და არა 180 000 ტ.</p> <p>ალტერნატივების ანალიზში განხილულია მხოლოდ ადგილმდებარეობა და სიგყვა არ არის ნახსენები ახალ ტექნოლოგიებზე, მაგალითად; ა) „BAYQIK®“ ტექნოლოგია - კვამი - თერმული კატალიზი, შემუშავებული კომპანია Bayer Technology Services GmbH მიერ, რომელიც 50% ზრდის გოგირდმჟავის წარმოებულ მოცულობას; ბ) გოგირდმჟავის მიღების ტექნოლოგია ნოტიო გაზიდან: „WSA И SNOX™“, რომელიც იძლევა საშუალებას მონიტორინგი გაეწიოს გოგირდის და ამოგის გამონახობლებს. WSA ტექნოლოგია შექმნილია კომპანია „TOPCE“ უდიდეს გამოცდილებაზე გოგირდმჟავის წარმოებაში და კატალიზატორების და ტექნოლოგიური პროცესების შემდგომ განვითარებაზე. ამ კომპანიის კვლევები მიმართულია SO2 დამჟავების შესაბამის კატალიზატორებზე და მჟავის კონდენსაციამზე; გ) ტექნოლოგია „SNOX™“ მიმართულია გამონახობლები გაზებიდან გოგირდის და ამოგის ოქსიდების გამოღებაზე. WSA ტექნოლოგიასთან ერთად ე.წ. „გამჭოლი“ ტექნოლოგია უზრუნველყოფს გოგირდმჟავას წარმოების და მაგალითად ელექტროენერგეტიკის ოპტიმალურ ინტეგრაციას.</p>	<p>ნაცვლად მოცემული უნდა იყოს 5940 ტ. როგორც გვშ-ის ანგარიშშია მოცემულ 1 ტონა გოგირდმჟავას წარმოებისათვის საჭიროა 0.33 ტ გოგირდი და შესაბამისად წელიწადში (7200სთ/300დღე/10თვე) 18 000 ტონა მზა პროდუქციის წარმოებისათვის საჭირო იქნება 5940 ტ. ნელლეული. შენიშვნის ავტორის მიერ არასწორადაა მითითებული თვეში წარმოებული გოგირდმჟავას რაოდენობა, რადგან 900 ტ/თვეში გვშ-ის ანგარიშში მითითებული არ არის. თვის განმავლობაში წარმოებული პროდუქციის რაოდენობა შეადგენს 1800 ტონას. რაც შეეხება შენიშვნაში მოცემულ გოგირდმჟავას მიღების ალტერნატიულ ტექნოლოგიებს, შეიძლება ითქვას შემდეგი: საწარმოს მიერ შერჩეული ტექნოლოგია, კერძოდ, სუფთა გოგირდიდან გოგირდმჟავას მიღება, მსოფლიოში ცნობილი საუკეთესო ხელმისაწვდომი ტექნოლოგიებიდან ერთ-ერთი საუკეთესოა, ვინაიდან ადგილი არ აქვს ნარჩენების წარმოქმნას და აღნიშნული ხასიათდება მცირე ემისიებით (იხ. გვშ-ის ანგარიში), ამასთან ძალიან ეკონომიურია. ზოგადად უნდა აღინიშნოს, რომ საწარმოს ტექნოლოგიის შერჩევამდე, გასათვალისწინებელია არა მხოლოდ პროდუქტის მიღების გზები და საშუალებები, არამედ ნელლეულის ხელმისაწვდომობა, ნელლეულის სისუფთავე, ნელლეულის დამუშავების სიმარტივე და მის დამუშავებაზე დახარჯული ენერჯო რესურსები, შერჩეული ტექნოლოგიის ემისიები, ნარჩენები და შერჩეული ტექნოლოგიით შესაძლებელია თუ არა პროდუქტის ხარისხისადმი სტანდარტების დაკმაყოფილება. რუსთავის მერიის წერილში მითითებულ ტექნოლოგიებში, ნელლეულად გამოყენებულია სულფიდური მადნები, სხვადასხვა საწარმოების ემისიებში არსებული გოგირდის დიოქსიდი და გოგირდწყალბადი („ნოტიო გაზი“). შენიშვნაში მითითებული ტექნოლოგიების გამოყენება</p>
--	---	---

			<p>გამართლებულია იმ შემთხვევაში, თუ გოგირდის დიოქსიდი წარმოადგენს ამა თუ იმ მრეწველობის აირად ნარჩენს ან შუალედურ პროდუქტს და ამავე წარმოებაში მოხდება მისგან გოგირდმჟავას წარმოება, თუმცა გასათვალისწინებელია ის, რომ ამ გზით მიღებული პროდუქტი, დამატებითი დამუშავების გარეშე ვერ იქნება მაღალი სამრეწველო ხარისხის.</p>
6	<ul style="list-style-type: none"> ● ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია; ● საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>უმნიშვნელოვანესია ტექნოლოგიური პროცესის მიმდინარეობისას საწარმომ მკაცრად დაიცვას გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში მითითებული ექსპლუატაციის წესები და უსაფრთხოების ზომები, რათა თავიდან ავიცილოთ მწვავე შედეგები.</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშში გაწერილია დაგეგმილი საქმიანობის როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედებები, მათი შემარბილებელი და მონიტორინგის ღონისძიებები. ამასთან შპს „სულფეკოს“ გოგირდმჟავას საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებაში განესაზღვრა შესასრულებად სავალდებულო პირობები. აღსანიშნავია, რომ პირობების შესრულებაზე კონტროლს ახორციელებს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი. ამასთან, კომპანიას აღნიშნული მიმართულებით დაწესებული ექნება თვითმონიტორინგი.</p>

<p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო-ელ.ფოსტა: info@greens.ge ვებ-გვერდი: www.greens.ge 	<p>არ არის განხილული საწყობში ნელეულის განთავსების და წარმოებაში გაგანის პროცესის, აგრეთვე საწყობის და წარმოების მუშაკთა შრომის დაცვის პირობები.</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო გოგირდმკვავას საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლისთვის საჭირო გოგირდი ტერიტორიაზე შემოვა დახურული მანქანებით და დასაწყობდება მისთვის გამოყოფილ მსუბუქი კონსტრუქციის დახურულ შენობაში, ნელეულის შესანახი შენობა აღჭურვილი იქნება ვენტილატორებით (16 ცალი), თითოეული ვენტილატორის წარმადობა არის 2500 მ3/სთ. ამასთან ვენტილატორების მუშაობა უზრუნველყოფს საათში ჰაერის შეიღჯერად ცვლას. საწყობში განთავსებული იქნება გოგირდის გასაშრობი ავზი, საიდანაც გამღვალი გოგირდი მიეწოდება საწვავ ლუმელს. როგორც გზმ-ის ანგარიშშია აღნიშნული საამქროში მოეწვობა პერსონალისათვის გასახდელები და სანიტარიული კვანძი. საწარმოო პროცესის დროს, მომსახურე პერსონალი უზრუნველყოფილი იქნება საჭირო რაოდენობის სპეცგანსაცმლით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით. პერსონალს ასევე ჩაუტარდება წინასწარი და პერიოდული სწავლება პირადი და პროფესიული უსაფრთხოების საკითხებზე. უსაფრთხოების წესების დაცვაზე ზედამხედველობას განახორციელებს პასუხისმგებელი პირი-უსაფრთხოების ინჟინერი. ზემოაღნიშნული ზემოქმედებების შესამცირებლად და თავიდან ასარიდებლად ლოკუმენტში განხილულია შემდეგი შემარბილებელი ღონისძიებები: პერსონალის სწავლება და ტესტირება ჯამრთელობის დაცვის და პროფესიული უსაფრთხოების საკითხებზე; პერსონალის სპეციალური განსაცმლის და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით უზრუნველყოფა და მათი გამოყენების კონტროლი; ნარჩენების სწორი მართვა; ჯანმრთელობისათვის სახიფათო უბნების არსებობის შემთხვევაში შესაბამისი გამაფრთხილებელი, მიმთითებელი და ამკრძალავი ნიშნების დამონტაჟება; მანქანა-დანადგარების</p>
----------	--	--	---

			ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა; საგრანსპორტო ოპერაციებისას უსაფრთხოების წესების მაქსიმალური დაცვა, სინქარების შეზღუდვა; სამუშაო უბნებზე უცხო პირთა უნებართვოდ ან სპეციალური დამცავი საშუალებების გარეშე მოხვედრის და გადაადგილების კონტროლი; ინციდენტებისა და უბელური შემთხვევების სააღრიცხვო ჟურნალის წარმოება; ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების და ხმაურის გავრცელების რისკების მინიმიზაციის მიზნით დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულების კონტროლი.
8	მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org	განსახილველად წარმოდგენილი დოკუმენტაცია არ აკმაყოფილებს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მოთხოვნებს და „ქალაქ რუსთავში, შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ გოგირდმქაფას საწარმოს მოწყობის და ექსპლუატაციის პროექტზე სკოპინგის დასკვნის გაცემის შესახებ“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის #2-1227 ბრძანებით დამტკიცებული სკოპინგის დასკვნის საფუძველზე შესასრულებელ პირობებს.	აღნიშნულთან დაკავშირებით გაცნობებით, რომ შპს სულფეკოს გოგირდმქაფას საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გზშ-ის ანგარიში მოიცავს, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 18 დეკემბრის N 2-1227 ბრძანებით გაცემულ N 130 (16.12.2019) სკოპინგის დასკვნით მოთხოვნილ ინფორმაციას.
9	მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org	გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, უმოქმედების ალტერნატივა გულისხმობს საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას, რაც საერთოდ	გზშ-ის ანგარიშში (თავი 3.2 არაქმედების ალტერნატივა/პროექტის საჭიროების დასაბუთება) აღნიშნულია, რომ საწარმოს მშენებლობის ფაზაზე დაგეგმილი მცირე მოცულობის სამუშაოების გათვალისწინებით, გარემოზე მოქმედების რისკები არ

		<p>უკულებლყოფილია განსახილველად წარმოდგენილ ანგარიშში. გარდა ამისა, არაქმედების ალტერნატივა განხილულია მხოლოდ დადებითი კუთხით.</p> <p>ამავე ქვეთავში მოცემულია პროექტის საჭიროების შესახებ ინფორმაცია. როგორც ღოკუმენტიდან ირკვევა, საწარმოში გამოქმედებულ პროლუქტს ძირითადად „რუსთავის აზოგი“ გამოიყენებს. ამ ქვეთავის და ზოგადად გზმ ანგარიშის პროექტის გაცნობის შემდეგ, ნათელი ხდება, რომ მისი განხორციელება საჭიროა მხოლოდ იმიტომ, რომ სამმა კომპანიამ („რუსთავის აზოგი“; შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯია“; შპს „სულფეკო“) მიიღოს სარგებელი. ერთადერთი სარგებელი რაც მოსახლეობამ შეიძლება მიიღოს ეს არის 15 ახალი სამუშაო ადგილი. არც ამ და არც სხვა ქვეთავებში არ არის წარმოდგენილი ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზი; არ არის გათვლილი თუ რა სარგებელს მიიღებს მასახლეობა, ქვეყანა და პირიქით რა ზიანი შეიძლება მიაღგეს ადგილობრივ მოსახლეობას თუ გარემოს პროექტის განხორციელების შედეგად.</p> <p>ადგილმდებარეობის ალტერნატივები ფორმალურად არის განხილული. სულ ორი ალტერნატივა იქნა განხილული. პირველი, უკვე არჩეული ადგილი წარმოადგენს კომპანიის საკუთრებას, ხოლო ქვეთავში განხილული მეორე ტერიტორია პირველთან ახლოს მდებარეობს. ალტერნატივების განხილვის პროცესში საერთოდ არ იქნა მხედველობაში მიღებული სამრეწველო ზონასთან ახლომდებარე დასახლებების პრობლემები, მათი პროტესტი რომელიც ბოლო წლებია გრძელდება.</p>	<p>იქნება მაღალი. რაც შეეხება ექსპლუატაციის ფაზას, ადგილი ექნება გოგირდის დიოქსიდის ემისიებს. გოგირდის ემისიების რისკი მინიმალურია, რადგან მისი ტრანსპორტირების, შენახვის და გამოყენების პირობების დაცვის შემთხვევაში ნელეულის ამტვერების რისკი ძალიან დაბალია. საწარმოს ექსპლუატაცია დაკავშირებულია გარემოზე ზემოქმედების რისკების ბრდასთან, კერძოდ: უმნიშვნელოდ გაიზრდება ატმოსფერული ჰაერის ემისიები, მოიმატებს ასევე ხმაურის გავრცელების სტაციონარული წყაროების რაოდენობა. საწარმოო პროცესში გამოყენებული წყალისთვის მოეწეობა ბრუნვითი სისტემა და მისი ათვისება მოხდება სრულად პროლუქციის წარმოებაში და საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება.</p> <p>უშუალოდ საწარმოსათვის შერჩეულ ტერიტორიაზე მცენარეული საფარი და ცხოველთა საბინადრო ადგილები პრაქტიკულად არ არსებობს. გამოძინარე აღნიშნულიდან, ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების რისკები მინიმალურია; საპროექტო ტერიტორია სწორი გედაპირისაა და მასზე საშიში გეოლინამიკური პროცესების ნიშნები არ ფიქსირდება. საწარმოსათვის შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ კუთვნილ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე, ხოლო შპს „სულფეკო“ წარმოადგენს შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ შვილობილ კომპანიას, შესაბამისად არ გახდება საჭირო ახალი ტერიტორიის ათვისება. მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვიდან გამოძინარე, ტერიტორიაზე არ არის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა და მასზე ზემოქმედებას არ ექნება ადგილი. ასევე მნიშვნელოვანია, რომ შერჩეული ტერიტორია ყველა მხრიდან შემოსაზღვრულია არსებული საწარმოო დანიშნულების შენობებით. გამოძინარე აღნიშნულიდან, ვიზუალურ-ლანდშაფტური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის; საწარმოს</p>
--	--	--	--

			<p>ექსპლუატაციის ეტაპზე გარემოსდაცვითი სტანდარტების და მოთხოვნების დაცვის შემთხვევაში გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედება იქნება დაბალი.</p> <p>როგორც გზმ-ის ანგარიშშია აღნიშნული დღეს საქართველოში გოგირდმჟავას ყველაზე მსხვილი მომხმარებელი არის კომპანია „რუსთავის ამოგი“, რომელსაც აღნიშნული პროდუქცია შემოაქვს საზღვარგარეთიდან. შპს „სულფეკო“ გეგმავს გოგირდმჟავას რეალიზაციას შიდა ბაზარზე, ასევე ექსპორტს. გარდა ამისა, ანგარიშის თანახმად საწარმოში დასაქმდება ადგილობრივი მოსახლეობა, რაც დამატებითი სამუშაოების შექმნის თვალსაზრისით დადებით ზემოქმედებად უნდა ჩაითვალოს ადგილობრივ სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე.</p>
<p>1 0</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>საქმიანობა გულისხმობს ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქუჩა N2-ში გოგირდმჟავას საწარმოს მოწყობას და ექსპლუატაციას. საწარმოდან 500 მეტრის რადიუსში ფუნქციონირებს „რუსთავის ამოგის“ და შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ საწარმოები. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, ყველაზე ახლოს დასახლებულ ტერიტორიას, სოფ. თაბაქენდი წარმოადგენს. აგმოსფერული ჰაერის დაბინძურებაზე გაკეთებულია გათვლები. ბოლოს შეფასებაში ნათქვამია, რომ მაგნე ნივთიერებათა ბლკ კანონით დასაშვებ მდგარს არ გადააჭარბებს. დასკვნაში ასევე აღნიშნულია, რომ ფონის სახით გათვალისწინებულია შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ და სს „ეეუ ინვესტმენტის“ (რუსთავის ამოგი) მოქმედი წყაროები. აღნიშნული კვლევის სანდოობა ეჭვებს ბაღებს შემდეგი მიზეზის გამო:</p> <p>სოფელ თაბაქენდის მოსახლეობის ყოველდღიური ყოფა ბოლო წლების მანძილზე გაუსაძლისი გახდა უკვე არსებული საწარმოების ფუნქციონირების გამო. ადგილობრივები მუდმივად უჩივიან ჰაერის დაბინძურების პრობლემას. ისინი აღნიშნავენ, რომ</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშის შესაბამის თავებში წარმოდგენილია საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება აგმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად მაგნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, აგმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მაგნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. საწარმოს საქმიანობისას გამოიყოფა და აგმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი მაგნე ნივთიერებები: ამოგის დიოქსიდი, გოგირდმჟავა (გამოსახული გოგირდოვანი ანჰიდრიდით), ნახშირბადის ოქსიდი, გოგირდი. გაბნევის ანგარიშის თანახმად, რომელშიც ფონად გათვალისწინებულ იქნა გაფრქვევების მაჩვენებლები მიმდებარე შპს „ეემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ და სს „რუსთავის ამოგის“ (სს „ეეუ ინვესტმენტი“) საწარმოებიდან, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად, აგმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მაგნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობას</p>

	<p>ქარიან ამინდში განსაკუთრებით რთული მდგომარეობაა. მოსახლეობას აწუხებს ჯანმრთელობის პრობლემები. თითქმის ვერასოდეს ვერ იღებენ მოსაგაღს.</p> <p>სოფლის გარშემო უკვე იმდენი საწარმოა, რომ რთული გასარჩევია რომელი უფრო მეტად აბინძურებს გარემოს. დამატებით კიდევ ერთი საწარმოს აშენების შემთხვევაში, დეტალურად უნდა იყოს შესწავლილი არსებული საწარმოების კუმულაციური ზემოქმედება და რამდენად გააუარესებს უკვე არსებულ სიგუაციას დამატებით კიდევ ერთი ახალი საწარმოს ფუნქციონირება.</p> <p>აქვე აღსანიშნავია, რომ 2020 წლის 4 მაისს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა დაამტკიცა ქ. რუსთავეში, იმავე ტერიტორიაზე შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მანგანუმის სულფატის საწარმოს (ძირითადი არაორგანული ნაერთების წარმოება) მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე სკოპინგის დასკვნა. ამდენად, კუმულაციური ზემოქმედება ამ დაგეგმილ საწარმოსთან მიმართებაშიც განსახილველი იყო.</p> <p>ამ დაგეგმილ საწარმოსთან მიმართებაშიც განსახილველი იყო.</p>	<p>არც ობიექტიდან 500 მ-იანი რადიუსის საზღვარზე და არც უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან. შესაბამისად, მაინც ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევებად. გმშ-ის ანგარიშში ასევე განსაზღვრულია დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებისას მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედება.</p> <p>ამასთან აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ აღმინისგრაფიული წარმოების ეტაპზე სოფ. თაზაქენდის მოსახლეობიდან აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.</p>
--	--	---

<p>11</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>არასრულყოფილად არის განხილული გრანსპორტირების საკითხი. არ არის მოცემული ავტომანქანების მოძრაობის გეგმა/გრაფიკი. ნელლეულის შემოტანის, ასევე, მზა პროდუქციის გრანსპორტირების მარშრუტი და სქემა განთავსების ადგილის გათვალისწინებით. როგორც გზმ ანგარიშში ვკითხულობთ, კომპანია მაქსიმალურად ეცდება თავი აარილოს დასახლებულ პუნქტებში გადაადგილებას და შემოვლით გზებს გამოიყენებს, თუმცა, გაუგებარია როგორ მოხდება ეს - ინფორმაცია ამის შესახებ არ არის წარმოდგენილი.</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, სამშენებლო სამუშაოების ეტაპზე საგრანსპორტო ოპერაციები ძირითადად განხორციელდება სამშენებლო მასალების შემოსაგანად. საწარმოს მოწყობა, როგორც აღვნიშნეთ გაგრძელდება დაახლოებით 18 თვე, კვირის განმავლობაში კი მოსალოდნელია საშუალოდ 4-5 საგრანსპორტო ოპერაცია. საწარმოს ტერიტორიაზე ნელლეულის შემოტანა დაგეგმილია ქ. რუსთავის შემოვლითი გზებით ისე, რომ ქალაქის მჭიდროდ დასახლებულ უბნებში გამავალი ქუჩების გამოყენება საჭირო არ იქნება. საწარმოს ექსპლუატაციის პირობებში საგრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება დაკავშირებული იქნება ნელლეულის/მზა პროდუქციის გრანსპორტირებასთან. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია დაახლოებით 30-35 საგრანსპორტო ოპერაცია თვეში. აღსანიშნავია, რომ გოგირდმკვავას მომხმარებელი ასევე იქნება სს „რუსთავის აზოგი“, რომელიც მდებარეობს საპროექტო ტერიტორიის მომიჯნავედ, ამასთან გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ნელლეულის და მზა პროდუქციის გრანსპორტირებით მოსალოდნელი ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, რომლის გაგარების შემთხვევაში საგრანსპორტო ნაკადებზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.</p>
-----------	---	--	---

<p>12</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>2020 წლის 1 მაისს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებული განცხადების თანახმად, საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში მოქმედი საგანგებო მდგომარეობიდან გამომდინარე, პს „სუფლეკოს“ ქ. რუსთავში, შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მანგანუმის ოქსიდის საწარმოს ტერიტორიაზე ახალი ტექნოლოგიური ხაზის (გოგირდმქეფას წარმოება) მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გზმ-ის ანგარიშზე დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე განხორციელდება.</p> <p>აღსანიშნავია, რომ გადაწყვეტილების მიღება საჯარო განხილვის გარეშე მნიშვნელოვნად აზარალებს პროცესს, ვინაიდან შემოქმედების ქვეშ მოქცეული მოსახლეობისათვის პროექტის შესახებ ინფორმაციის მიღების ერთადერთი საშუალება სწორედ საჯარო განხილვაა. საჯარო განხილვის გაუქმებით სამინისტრო მლუდავს არა მარტო გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობაზე მოქალაქეების უფლებას, არამედ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობაზე უფლებასაც. გარდა ამისა, უნდა აღინიშნოს რომ საქართველოში საგანგებო მდგომარეობის მოქმედება 2020 წლის 22 მაისს დასრულდა. საგანგებო მდგომარეობის დასრულებიდან თითქმის თვენახევრის შემდეგ საგანგებო მდგომარეობით განპირობებული შემლუღებები დაუშვებელია გახდეს გადაწყვეტილების საჯარო განხილვის გარეშე მიღების საფუძველი.</p>	<p>ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გარემოზე შემოქმედების შეფასების ანგარიშის და თანდართული დოკუმენტაციის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე და მუნიციპალიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსება. სამინისტროში წარმოდგენილ გარემოზე შემოქმედების შეფასების ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, დამატებით სამინისტროს ვებგვერდზე ატვირთული იყო პრეზენტაცია, სადაც საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა გაცნობოდა მოკლე ინფორმაციას პროექტთან დაკავშირებით. აღსანიშნავია, რომ გზმ-ის განცხადებები განთავსდა ქ. რუსთავის ტერიტორიაზე, კერძოდ ინფორმაციის გავრცელების სხვადასხვა საჯარო ადგილას.</p> <p>„საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასაგარებელი ღონისძიებების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის №181 დადგენილებაში ცვლილების შეგანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 26 მარტის №196 დადგენილების შესაბამისად, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით (შემდგომში – კოდექსი) გათვალისწინებული სკოპინგის დასკვნისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისთვის დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოებები (რომელთა მიმდინარეობისას კოდექსით გათვალისწინებული საჯარო განხილვები ვერ ჩატარდა/ჩატარდება ახალი კორონავირუსის შესაძლო გავრცელების პრევენციის მიზნით) განხორციელდეს საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე და ადმინისტრაციულ წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილ იქნეს წერილობით</p>
-----------	---	--	---

			<p>ან/და ელექტრონული საშუალებით, კოლექსით დადგენილი წესის შესაბამისად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე და ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით (პანდემიიდან გამომდინარე), ადმინისტრაციულ წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობით, შესაბამისად, ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ჰქონდა საშუალება წარმოედგინა საკუთარი მოსაზრებები.</p>
--	--	--	---